

Programma vFAS/Grotius specialisatieopleiding Erfrecht, najaar 2025, 51191

Periode: september 2025 – juni 2026
Hoofddocenten: Prof. mr. A.H.N. Stollenwerck en mr. P.G. Knoppers
Locatie bijeenkomsten: Aristo Meeting Center Utrecht, Lunetten

Dinsdag 16 september 2025

09.30 – 10.00 **Introductie opleiding**

Mr. P.G. Knoppers

Advocaat-partner bij SmeetsGijbels
Advocaten, Amsterdam en Rotterdam en
rechter-plaatsvervanger rechtbank
Rotterdam en Gerechtshof Arnhem –
Leeuwarden

Prof. mr. A.H.N. Stollenwerck

Em. hoogleraar estate planning Vrije
Universiteit Amsterdam, oud-notaris,
oud-raadsheer gerechtshof Den Haag en
Amsterdam en thans counsel bij
SmeetsGijbels Advocaten, Amsterdam
en Rotterdam

Prof. mr. A.H.N. Stollenwerck

voornoemd

10.00 – 13.00 **Introductie opleiding**

Algemene bepalingen erfrecht bij versterf

- Onwaardigheid, commoriëtenregel
- Goederen en schulden van de nalatenschap,
- Algemene waarderingsgrondslagen
- Plaatsvervulling en uit eigen hoofde erven
- Bestaanseis
- erfopvolging, groepenstelsel
- familierechtelijke betrekking tot erflater,
erkenning, EVRM
- door testament opgerichte stichting als
verkrijger krachtens erfrecht
(huiswerkvrij onderdeel)

14.00 – 17.00 **Aanvaarding en verwerping**

- Zuivere aanvaarding
- Beneficiaire aanvaarding
- Verwerping
- Rechtsgevolgen gemaakte keuze
- legaat
- Onverwachte nalatenschapsschulden
- Rol van de notaris volgens tuchtrechter
- Lichte vereffening

Prof. mr. drs. J.W.A. Biemans

Hoogleraar burgerlijk recht en notarieel
recht Universiteit Utrecht

v.a. 17.00 uur **Diner**

Dinsdag 7 oktober

09.45 - 12.45 **De wettelijke verdeling & OBV I**

- Karakter van de wettelijke verdeling
- Rechtspositie langstlevende en (stief)kinderen
- Langstlevende aanvaardt beneficiair
- Vaststelling vordering (stief)kinderen,
informatieplicht
- Aansprakelijkheid en draagplicht
nalatenschapsschulden
- Ongedaanmaking

Mr. J.M. van Anken

Promovendus
Rijksuniversiteit Groningen

Mr. P. Blokland

Notaris Daamen De Kort Van Tuijl
Notarissen, Tilburg

- 13.30 - 16.30 **De wettelijke verdeling & OBV II**
- Wilsrechten
 - Zaaksvervanging
 - Geldend maken van wilsrechten
 - Ouderlijke boedelverdeling (OBV)
 - Overgangsrecht

Mr. J.M. van Anken
Voornoemd
Mr. P. Blokland
Voornoemd

Dinsdag 4 november

- 09.45 - 12.45 **Making en testamentaire last**
- Erfstelling
 - Legaat
 - Vermindering van legaten
 - Quasi-legaat
 - Wijziging legaat
 - Verklaring van erfrecht en boedelvolmacht
 - Aard van de last
 - De betrokken personen bij de last
 - De praktijkcomplicaties bij toepassing van en nakoming last
huiswerkvrij

Prof. mr. A.H.N. Stollenwerck
voornoemd

- 13.30 – 16.30 **Testamentair bewind**
- In wiens belang bewind ?
 - Persoon van de bewindvoerder
 - Taak en verplichtingen bewindvoerder
 - Aanvang en einde bewind
 - Rechtsverhouding rechthebbende en bewindvoerder
 - Uitbreiding bevoegdheden bewindvoerder

Mr. dr. J.H.M. ter Haar
Universitair docent notarieel recht
Rijksuniversiteit Groningen

Dinsdag 25 november

- 09.45 - 12.45 **Erfrecht & fiscaliteiten**
- Erfbelasting
 - Inkomstenbelasting
 - Overdrachtsbelasting

Prof. mr. dr. W. Burgerhart
Hoogleraar Fiscale aspecten van de notariële rechtspraktijk Rijksuniversiteit Groningen en verbonden aan ScholsBurgerhartSchols Nijmegen raadsheer-plv. Gerechtshof Den Haag
Mr. L.A.G.M. van der Geld
Directeur Netwerk Notarissen en docent notarieel recht Radboud Universiteit

- 13.30 - 16.30 **De uiterste wil, uitleg en aanvulling**
- Aard en kenmerken uiterste wil
 - Gesloten stelsel
 - Delegatie
 - Vormen van uiterste wil, vormvereisten
 - Covid-testament
 - Wilsonbekwaamheid/
beïnvloeding/ontbrekende wil
 - Informatieplicht notaris ter zake volgens tuchtrechter
 - Bevoegdheid om te testen
 - Verboden beschikkingen
 - Vernietigbaarheid testament
 - Uitlegregels
aanvulling

Dinsdag 16 december

- 09.45 - 12.45 **De tweetrapsmaking van het overschot**
- De personen
 - Rechtsverhouding bezwaarde-verwachter
 - Bevoegdheden en verplichtingen bezwaarde
 - Rechten verwachter tijdens bezwaar
 - Vaststellen overschot
 - Overschot en beneficiair aanvaarde nalatenschap bezwaarde
- 13.30 - 16.30 **Internationale aspecten erfrecht**
- Erfrechtverordening
 - Rechtsmacht Nederlandse rechter
 - Toepasselijk recht: vorm testamenten en erfopvolging
 - Renvoi
 - Europese erfrechtverklaring

Mr. dr. R.E. Brinkman

Docent Rijksuniversiteit Groningen,
notaris Vechtstede Notarissen te
Hardenberg en Raadsheer-plaatsvervanger
in het Hof Arnhem-Leeuwarden

Mr. dr. J.G. Knot

Raadsheer gerechtshof Arnhem-
Leeuwarden en universitair docent
internationaal privaatrecht
Rijksuniversiteit Groningen

Dinsdag 20 januari 2026

- 09.45 - 12.45 **Legitieme portie**
- Wie is legitimaris
 - Erfgenaam en legitimaris
 - Omvang informatieplicht
 - Termijnen/verjaring
 - Niet-opeisbaarheid(sclausule)
 - Berekening legitieme portie/giften/toerekening
 - Inkorting versus inbreng
 - Informele vereffeningkosten
- 13.30 - 16.30 **De andere wettelijke rechten**
- Verzorgingsvruchtgebruiken onderfde echtgenoot
 - Sommen ineens
 - Recht op overdracht onderneming of aandelen erflater
 - Termijnen en verjaring

Prof. mr. T.J. Mellema-Kranenburg

Emeritus hoogleraar Universiteit Leiden
en oud-notaris bij Verhees Notarissen,
raadsheer-plaatsvervanger gerechtshof's-
Hertogenbosch

Prof. mr. dr. W. Burgerhart

Voornoemd

Dinsdag 10 februari

- 09.45 - 12.45 **Executeur**
- Aanvaarding benoeming
 - Taak en verplichtingen/ privatieve bevoegdheid
 - Rechtspositie erfgenamen en legitimaris
 - Tussentijdse rekening en verantwoording ?
 - Ontslag
 - Executeur en beneficiair aanvaarding
 - Executeur en legitimaris
 - Loon
 - Afwikkelingsbewindvoerder
- 13.30 - 16.30 **Gerechtigde vereffenaar**
- Zware vereffening
 - In wiens belang oefent de vereffenaar zijn taak uit
 - Overeenkomstige toepassing Faillissementswet
 - Uitdelingslijst
 - Betwiste vorderingen
 - Loon (tussentijds)
 - Rekening en verantwoording

Prof. mr. B.M.E.M. Schols

Hoogleraar verbonden aan het Centrum
voor Notarieel Recht van de Radboud
universiteit, vennoot
ScholsBurgerhartSchols estate planning

Prof. mr. drs. J. Biemans

Voornoemd

Dinsdag 10 maart

- 09.45 - 12.45 **De onverdeelde nalatenschap**
- Boek 3 gemeenschap
 - Rechten en plichten deelgenoten over en weer
 - Waarderingsgeschillen, i.h.b. indien tot nalatenschap onderneming behoort
 - Geschillen over omvang en samenstelling nalatenschap
 - Nalatenschapsschulden
 - Boedelbeschrijving
 - Recht op verdeling
- 13.30 - 16.30 **De verdeling**
- Contractuele verdeling
 - Non-contactuele verdeling (OBV en wettelijke verdeling)
 - Verdeling door de rechter
 - Wanneer bevoegd
 - Rechter stelt verdeling vast
 - Rechter stelt wijze van verdeling vast
 - In de plaats stelling vonnis of benoeming dwangvertegenwoordiger

Prof. mr. L.C.A. Verstappen

Hoogleraar privaatrecht in het bijzonder notarieel recht
Rijksuniversiteit Groningen, juridisch adviseur Hekkelman, Nijmegen, plaatsvervangend raadsheer Gerechtshof Den Haag

Mr. dr. G.G.B. Boelens

Raadsheer Hof Den Haag

Dinsdag 14 april

- 09.45 - 12.45 **Financiële uitbuiting tijdens leven erflater/erflaatser**
- 13.30 - 16.30 **Nalatenschapsmediation**

Prof. mr. K. Blankman

Bijzonder hoogleraar juridische bescherming van ouderen en meerderjarigen met beperkingen Vrije Universiteit Amsterdam

Mr. dr. F. Schonewille

Legal mediator en mediation advocate, Schonewille Legal Mediation & Mediation Advocacy, docent verbonden aan de Hoefnagels Academie, oud-notaris, hoofdredacteur Tijdschrift Conflicthantering

Dinsdag 12 mei

- 09.45 - 12.45 **Procederen in erfrechtzaken I**
- Kantonrechter
 - Rechtbank of Hof
 - Cassatie
 - Beslag
- 13.30 - 16.30 **Procederen in erfrechtzaken II**

Mr. P.G. Knoppers

Voornoemd

Prof. mr. R. Verkerk

Advocaat-partner Houthoff Amsterdam

Mr. P.G. Knoppers

Voornoemd

Prof. mr. R. Verkerk

voornoemd

Dinsdag 9 juni 2026, mondeling examen te Nijmegen

Elk dagdeel van 3 uur bevat 15 minuten pauze

Wijzigingen voorbehouden

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

55
PUNTEN
PO
ADVOCATEN

